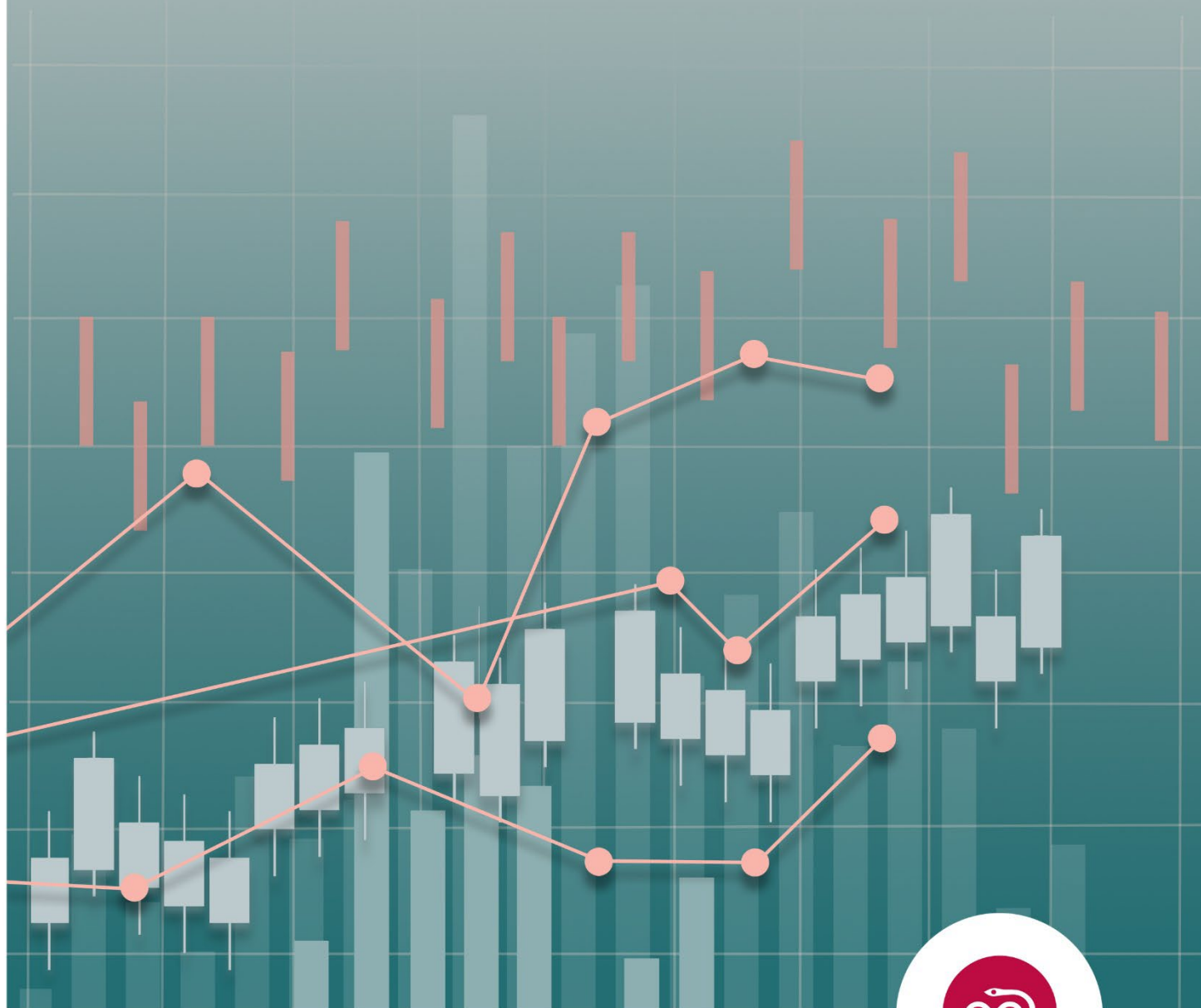

PATIENTERS BRUG AF SUNDHEDS- FORSIKRINGER

Medlemsundersøgelse blandt
læger i almen praksis

BAGGRUND OG INDHOLD

Denne analyserapport omhandler svar på en medlemsundersøgelse blandt praktiserende læger om patienternes brug af sundhedsforsikringer. Undersøgelsens resultater er en del af vidensgrundlaget for redegørelsen "Privathospitaler og sundhedsforsikringer", som Lægeforeningen har offentliggjort i 2024. Denne analyserapport er en gengivelse af samtlige svar fra undersøgelsen i tabelform uden nærmere beskrivelser og kommentarer. Der henvises til redegørelsen for den nærmere beskrivelse og analyse af resultaterne.

METODE OG FORBEHOLD

Datagrundlaget for undersøgelsen er baseret på et udtræk af respondenter, der er medlem af Lægeforeningen og samtidig medlem af Praktiserende Lægers Organisation (PLO), dvs. alment praktiserende læger. Spørgeskemaundersøgelsen blev udsendt til en repræsentativ stikprøve af medlemmer. Undersøgelsen blev per mail fremsendt til 2.000 læger i november 2023, hvor 835 læger besvarede spørgeundersøgelsen, hvilket giver en svarprocent på 42 pct. Dette vurderes at være en høj og tilfredsstillende svarprocent.

Resultaterne af denne type undersøgelser skal fortolkes med en vis varsomhed, da der kan være systematiske forskelle i, hvem der vælger at svare på undersøgelsen. Dvs. at dem, som vælger at svare på undersøgelsen, kan have andre holdninger og dermed svare anderledes, end den samlede gruppe ville have gjort. Et eksempel er, hvis der er en overrepræsentation af læger i Hovedstaden, som har svaret på undersøgelsen, og deres holdning til emnet er systematisk forskellig fra læger i andre regioner. Nogle gange ser man desuden i denne type undersøgelser, at det er de mest utilfredse eller dem med de stærkeste holdninger, der vælger at bruge tid på at svare, mens den mere "almindelige" del af populationen i mindre grad svarer.

Der er en lille overrepræsentation af mænd blandt respondenterne, da der er 57 pct. kvinder og 43 pct. mænd, hvor der blandt PLO's medlemmer er 60 pct. kvinder og 40 pct. mænd. I forhold til fordelingen på arbejdsregion, er der en lille underrepræsentation af Region Sjælland. Blandt respondenterne er 30 pct. fra Region Hovedstaden, 26 pct. fra Midtjylland, 8 pct. fra Nordjylland, 15 pct. fra Sjælland og 21 pct. fra Region Syddanmark. Til sammenligning er fordelingen for hele gruppen af PLO's medlemmer at der er 30 pct. fra Hovedstaden, 24 pct. fra Midtjylland, 9 pct. fra Nordjylland, 13 pct. for Sjælland og 24 pct. fra Region Syddanmark. Fordelingen på køn og arbejdsregion blandt respondenterne er således forholdsvis sammenlignelig med fordelingen blandt PLO's medlemmer. Respondenterne virker derfor repræsentative i henhold til baggrundskarakteristika som køn og arbejdsregion.

RESULTATER FRA MEDLEMSUNDERSØGELSENS KVANTITATIVE SPØRGSMÅL

Tabel 1. Hvilket køn identificerer du dig som?

	Antal	Pct.
Kvinde	474	57
Mand	357	43
Andet	4	0
I alt	835	100

Anm.: Baseret på besvarelser fra samtlige 835 respondenter.
Kilde: Lægeforeningens medlemsundersøgelse blandt alment praktiserende læger (2023).

Tabel 2. Hvilken geografisk region arbejder du i?

	Antal	Pct.
Region Hovedstaden	253	30
Region Midtjylland	214	26
Region Nordjylland	63	8
Region Sjælland	126	15
Region Syddanmark	179	21
I alt	835	100

Anm.: Baseret på besvarelser fra samtlige 835 respondenter.
Kilde: Lægeforeningens medlemsundersøgelse blandt alment praktiserende læger (2023).

Tabel 3. Hvor mange år har du arbejdet som almenmediciner?

	Antal	Pct.
Under 3 år	17	2
3-5 år	32	4
5-9 år	118	14
10-19 år	387	46
20 år eller mere	281	34
I alt	835	100

Anm.: Baseret på besvarelser fra samtlige 835 respondenter.
Kilde: Lægeforeningens medlemsundersøgelse blandt alment praktiserende læger (2023).

Tabel 4. Angiv antallet af fast klinisk personale i praksis

Antal fast klinisk personale i praksis	Antal	Pct.
0	12	1
1	66	8
2	113	14
3	138	17
4	131	16
5	134	16
6	90	11
7	28	3
8	35	4
9	21	3
10+	62	7
Ved ikke/ ikke relevant	5	1
I alt	835	100

Anm.: Baseret på besvarelser fra samtlige 835 respondenter.

Kilde: Lægeforeningens medlemsundersøgelse blandt alment praktiserende læger (2023).

Tabel 5. Angiv antallet af faste læger i praksis inkl. dig selv

Antal faste læger i praksis inkl. dig selv	Antal	Pct.
1	155	19
2	161	19
3	213	26
4	171	20
5	80	10
6	32	4
7	9	1
8	5	1
10+	4	0
Ved ikke/ ikke relevant	5	1
I alt	835	100

Anm.: Baseret på besvarelser fra samtlige 835 respondenter.

Kilde: Lægeforeningens medlemsundersøgelse blandt alment praktiserende læger (2023).

Table 6. Hvor hyppigt oplever du, at arbejdet i almen praksis påvirkes af patienter med private eller arbejdsgiverbetalte sundhedsforsikringer

	Altid	Ofte	Hverken ofte eller sjældent	Sjældent	Aldrig	Ved ikke/ikke relevant	Antal (pct.)
Patienter, som oplyser at have en sundhedsforsikring og ønsker henvisning, henviser jeg uden nærmere undersøgelse eller udspørgen	8	107	67	198	452	3	835
	1	13	8	24	54	0	100
Patienter, som oplyser at have en sundhedsforsikring, insisterer mere på at få en henvisning	85	480	139	112	12	7	835
	10	57	17	13	1	1	100
Som praktiserende læge oplever jeg at være presset til at henvise patienter med sundhedsforsikring til behandling eller undersøgelse, selvom jeg ikke vurderer, at det er lægeligt indiceret	16	313	227	239	38	2	835
	2	37	27	29	5	0	100
Som praktiserende læge oplever jeg, at der opstår en konflikt med patienter med sundhedsforsikringer, hvis jeg ikke vurderer, at det er lægeligt indiceret at henvise patienten til videre udredning eller behandling	52	311	205	223	34	10	835
	6	37	25	27	4	1	100

Anm.: Baseret på besvarelser fra samtlige 835 respondenter.

Kilde: Lægeforeningens medlemsundersøgelse blandt alment praktiserende læger (2023).

Table 7. Tænk på en gennemsnitsmåned: hvor mange konsultationer har du, som primært bunder i ønske om en henvisning til privatsektoren, fordi patienten har en sundhedsforsikring?

Antal konsultationer	Antal	Pct.
0-5	245	29
6-10	292	35
11-20	189	23
21-30	63	8
31-40	14	2
Flere end 40	11	1
Ved ikke/ ikke relevant	21	3
I alt	835	100

Anm.: Baseret på besvarelser fra samtlige 835 respondenter.

Kilde: Lægeforeningens medlemsundersøgelse blandt alment praktiserende læger (2023).

Table 8. Hvordan vil du foretrække, at patienter med sundhedsforsikringer bliver henvist til udredning eller behandling i privat regi?

	Antal	Pct.
Egen læge	398	48
Læge ansat af forsikrings- eller pensionsselskab	349	42
Praktiserende speciallæge	5	1
Anden	16	2
Ved ikke/ ikke relevant	67	8
I alt	835	100

Anm.: Baseret på besvarelser fra samtlige 835 respondenter.

Kilde: Lægeforeningens medlemsundersøgelse blandt alment praktiserende læger (2023).

Table 9. Vælg hvilke af følgende valgmuligheder, der passer bedst på din fornemmelse af, hvorfor dine patienter oftest ønsker at bruge deres sundhedsforsikring (sæt gerne flere X)

	Antal	Pct.
Patienter har en arbejdsgiverbetalt sundhedsforsikring	546	17
Patienter ønsker at undgå ventetid	764	24
Patienter har en oplevelse af for lange ventelister til offentlig udredning/behandling	579	18
Patienter vælger sundhedsforsikringer til, fordi de har mistet tilliden til at det offentlige sundhedsvæsen kan levere den nødvendige behandling	115	4
Patienter med en privat sundhedsforsikring har en forventning om at få bedre kvalitet i udredning/behandling i privat regi	219	7
Patienter med en privat sundhedsforsikring forventer at få en bedre service ved besøget i privat regi (lettere kontakt, bedre tid til samtale, kortere forløb m.m.)	291	9
Patienter med en privat sundhedsforsikring ønsker at få dækket egenbetaling ved fx psykolog eller fysioterapeut	643	20
Ved ikke/ ikke relevant	6	0
Andet	43	1
I alt	3206	100

Anm.: Baseret på besvarelser fra samtlige 835 respondenter. Respondenterne havde mulighed for at sætte kryds ved flere svarmuligheder.
Kilde: Lægeforeningens medlemsundersøgelse blandt alment praktiserende læger (2023).

Table 10. Hvad er din holdning til at forsikringsselskaberne overvejer at ændre forsikringerne, så de ikke omfatter områder, hvor der er mangel på speciallæger, såsom børne- og ungdomspsykiatri?

	Antal	Pct.
Meget positivt	119	14
Positivt	146	17
Hverken/eller	254	30
Negativt	104	12
Meget negativt	120	14
Ved ikke/ ikke relevant	92	11
I alt	835	100

Anm.: Baseret på besvarelser fra samtlige 835 respondenter.
Kilde: Lægeforeningens medlemsundersøgelse blandt alment praktiserende læger (2023).

RESULTATER FRA MEDLEMSUNDERSØGELSENS ÅBNE KOMMENTARFELTER

Udover de kvantitative svar valgte 299 praktiserende læger at angive en uddybende kommentar til undersøgelsen.

De overordnede emner og problematikker, som nævnes ofte i de frie kommentarer, er bl.a. bekymring for overbehandling af patienter med sundhedsforsikring. Det drejer sig fx om unødvendige scanninger. Derudover er mange praktiserende læger bekymret for, at sundhedsforsikringer kan skabe ulighed i sundhed og undergrave det offentlige sundhedsvæsen.

En del kommentar forholder sig yderligere til, at det kan være en ekstra arbejdsbyrde for alment praktiserende læger, at forsikringsselskaber sender patienter til egen læge, med det ene formål at få en henvisning til videre udredning eller behandling. Det kan skabe misforståelser og konflikter, og kan derfor resultere i højt tidsforbrug for lægen.

Der er også flere alment praktiserende læger, der er mere positivt stemt overfor sundhedsforsikringer. Disse læger lægger ofte vægt på, at de føler sig lettede over, at deres patienter kan få hurtigere behandling, hvis de har en sundhedsforsikring.

Tabel 11 giver et kort overblik over de overordnede emner og problematikker, som oftest nævnes i de frie kommentarer.

Table 11. Typiske budskaber fra åbne kommentarfelter

Overordnede emner og problematikker	Eksempler på kommentar fra de alment praktiserende læger
Bekymring for overbehandling ved brugen af sundhedsforsikringer	<p><i>"Ved forløb på privathospitaler risikeres dårligere/mindre sammenhængende patientforløb. Jeg ser både tilfælde af overbehandling, behandling på svag lægelig indikation og særligt manglende opfølgning på komplikationer eller manglende effekt"</i></p> <p><i>"Udhuler vores sundhedssystemer og giver anledning til overbehandling"</i></p> <p><i>"Jeg er bange for, at vi er på vej ud i massiv og potentiel patientskadelig overbehandling."</i></p>
Sundhedsforsikringer skaber ulighed i sundhed	<p><i>"Det er en unødvendig parallelordning, som igen bidrager til øget ulighed i sundhedsvæsenet"</i></p> <p><i>"Frustrerende, besværligt og trist at se hvordan det øger uligheden i sundhed og skævvrider vores arbejde, fordi der er andre ting end vores faglighed der kan spille ind"</i></p>
Private sundhedsforsikringer kan lede til en større arbejdsbyrde for de alment praktiserende læger	<p><i>"Jeg mener at vi praktiserende læger bliver misbrugt. Vi skal forestille at være gatekeepere, men vi har ikke ressourcer til at diskutere med ptt. hvorfor de ikke skal henvises til f.eks MR scan af knæ. Diskussionerne er tidskrævende og ulønnede."</i></p> <p><i>"Patienter med privat sundhedsforsikring konter hyppigere lægehuset for tilstande, de normalt ellers ikke ville have kontaktet lægehuset for. Dette går der så tid med - tid som kunne være brugt på patienter, som havde et mere pressende behov."</i></p>
Når lægerne er positivt stemt overfor sundhedsforsikringer, stemmer det ofte fra en lettelse over, at deres patienter oplevet kortere ventetid	<p><i>"Hver gang jeg vil henvise til psykolog, er det en kæmpe lettelse når pt har en sundhedsforsikring og de så slipper for over et halvt års ventetid."</i></p> <p><i>"Når der er 6 måneders ventetid på hudlæge, synes jeg, at det er en lettelse at arbejde i Billund (LEGO), hvor patienter ofte har sundhedsforsikring, så de kan henvises til hurtigere tider."</i></p> <p><i>"Jeg er overordnet positivt stemt overfor sundhedsforsikringer"</i></p>

Kilde: Lægeforeningens medlemsundersøgelse blandt alment praktiserende læger (2023).

